

Yapı Kredi  
**KOBİ’lerin  
yanında!**



# KOBİ'lere hibe ve destek programları

## İçindekiler

|                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Yapı Kredi KOBİ Bankacılığı</b>                            | <b>1</b>  |
| • Destek programlarından hangi konularda faydalanabilirsiniz? | 4         |
| – Bunları biliyor muydunuz?                                   |           |
| – Nasıl başvururum?                                           |           |
| <b>Tüm sektörler için destek programları</b>                  | <b>7</b>  |
| • KOSGEB destek programları                                   | 8         |
| – Faydalı bilgiler                                            |           |
| – Yapı Kredi'de KOSGEB destek programları                     |           |
| • TÜBİTAK destek programları                                  | 13        |
| – Faydalı bilgiler                                            |           |
| – Yapı Kredi'de TÜBİTAK destek programları                    |           |
| • TTGV destek programları                                     | 16        |
| – Faydalı bilgiler                                            |           |
| – Yapı Kredi'de TTGV destek programları                       |           |
| • Ticarileştirme fikri: inventram                             | 18        |
| <b>İhracatçılara yönelik destek programları</b>               | <b>21</b> |
| • DTM destek programları                                      | 22        |
| – Faydalı bilgiler                                            |           |
| – Yapı Kredi'de DTM destek programları                        |           |
| <b>Tarım sektörüne yönelik destek programları</b>             | <b>25</b> |
| • TEDGEM destek programları                                   | 26        |
| – Faydalı bilgiler                                            |           |
| – Yapı Kredi'de TEDGEM destek programları                     |           |
| • TKDK destek programları                                     | 29        |
| – Faydalı bilgiler                                            |           |
| – Yapı Kredi'de TKDK destek programları                       |           |
| <b>Genel destek programları</b>                               | <b>35</b> |
| • Kalkınma ajansları destek programları                       | 36        |
| – Faydalı bilgiler                                            |           |
| – Yapı Kredi'de Kalkınma Ajansları destek programları         |           |



## Yapı Kredi KOBİ Bankacılığı

Kurulduğumuz günden beri “esnafın bankası” sloganıyla, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yanında olduk. Küçük kalmak istemeyip büyümeye çalışanları destekledik. Her zaman KOBİ'lere nasıl daha iyi hizmetler sunabileceğimizi, onlara büyüme yolunda ne tür avantajlar sağlayabileceğimizi düşündük. Bu yüzden daha da büyümeye karar verdik. Şimdi, **1.600 kişiye ulaşan KOBİ Portföy Yönetmenleri ekibimiz** ve Türkiye geneline yayılan **900'ün üzerinde şubemiz** var. Eskisinden daha büyük bir güçle, tüm bankacılık ihtiyaçlarında KOBİ'lere özel hizmetler sunmaya devam ediyoruz.

KOBİ Bankacılığı'nda temel hedefimiz her zaman müşterilerimize değer yaratarak büyümek oldu. Bu doğrultuda KOBİ'lerin hem ticari hem de bireysel ihtiyaçlarını tek bir noktadan karşıyoruz. Bu kitapçıkla da, büyümek isteyen tüm KOBİ müşterilerimize yol gösterecek bir kaynak sunmak istedik.

KOBİ'lere yönelik hibe, destek ve teşvik programları her geçen yıl daha stratejik, daha yaygın ve daha ulaşılır hale geliyor. Farklı iş kollarına yönelik, çeşitli kurumlar tarafından yürütülen bu programlarla artık çok daha fazla sayıda işletmeye ulaşmak hedefleniyor. Tüm bu olumlu gelişmeleri KOBİ'ler adına yakından takip ediyor ve katkıda bulunduğumuza inanıyoruz.

2007 yılından bu yana sürdürdüğümüz hibe ve destek fonları bilgilendirme amaçlı saha çalışmalarımızla, müşteri toplantılarımızla, katıldığımız büyük organizasyonlarda 10.000'in üzerinde KOBİ'yi bilgilendirdik. 5.000'in üzerinde KOBİ'ye, işyerinde ziyaret ederek projelerinin hibe ve destek programlarına uygun olup olmadığı konusunda ücretsiz danışmanlık hizmeti verdik. 800'den fazla projenin hibe programları başvurusuna aracılık ettik. KOBİ'lerin destek ve danışmanlık hizmeti olarak, çok büyük işler başardığına tanık olduk.

Türk bankacılık sektöründe bir ilk olan bu çalışmayla, bir KOBİ'nin veya projesinin bir destek programından yararlanıp yararlanamayacağı hakkında ücretsiz bir ön bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti verdik, vermeye de devam ediyoruz.

Bu hizmetlerimizde ilk günden itibaren birlikte çalıştığımız, iş ortağımız PROJES İş Geliştirme ve Proje Yönetimi firması, uygun projesi olan Yapı Kredi KOBİ müşterilerine destek programlarına başvuru, değerlendirme, izleme ve sürdürülebilirlik süreçlerinde danışmanlık yapıyor.

Türkiye ekonomisinde çok büyük pay sahibi olan, ekonomiyi yönlendiren KOBİ'leri; AR-GE, yenilikçi projeler, ihracat artırma, halka arz, büyüme ve gelişme süreçlerinde uygun

finansman destek programlarıyla ve farklı kaynaklarla buluşturmayı, tarım sektöründe modern tarım işletmeleri yaratmak için adayları uygun destek programlarına yönlendirmeyi hedefliyoruz.

Kurumların destek programlarına ilişkin bilgilerle PROJES'in Yapı Kredi KOBİ müşterilerine özel olarak, proje süresince sağlayacağı danışmanlık hizmetlerini, ihtiyaç duyacağınız eş finansman imkânlarını ve proje süresince kullanacağınız bankacılık ürünlerini bu kaynakta bulabilirsiniz.

Bu kitapçıkta ayrıca, bir Koç Holding ve Koç Üniversitesi ortak girişimi olan inventram A.Ş.'nin, erken aşamadaki teknolojik ve inovatif buluşlarınızı doğru iş modelleriyle nasıl ticarileştirebileceği hakkında da bilgi bulabilirsiniz.

2003 yılında kurulan PROJES İş Geliştirme ve Proje Yönetimi A.Ş., ulusal ve uluslararası hibe, destek, teşvik, eş finansman ve halka arz programları kapsamında proje yönetimi hizmeti vermektedir.

PROJES, Türkiye'nin önde gelen kuruluşlarıyla işbirliği yaparak, KOBİ'lerin çalışmalarını hibe-destek-teşvik kategorileri bazında aranan nitelikleri (AR-GE ve inovasyon, proje kapsamı, halka açılmaya uygunluk ve benzeri) taşıması yönünden analiz eder, yol haritalarını çıkarır. Ardından KOBİ'leri uygun destek programıyla buluşturarak, ilgili projeleri için finansmana ulaşma imkânı yaratır.

PROJES; Yapı Kredi, inventram, Ankara Patent Bürosu, Hacettepe Üniversitesi Teknokent Teknoloji Transfer Merkezi, Microsoft, Apave, Yeni Mecra, FY İletişim gibi güçlü iş ortaklarıyla çalışmalarını yürütmektedir. PROJES'in İstanbul, Ankara ve İzmir ofisleri bulunmaktadır.

Detaylı bilgi için: [www.projes.net](http://www.projes.net) / [bilgi@projes.net](mailto:bilgi@projes.net)

Yapı Kredi şubeleri ve PROJES İş Geliştirme Danışmanları sizi istediğiniz an işyerinizde ziyaret edebilir, projenizi sizden dinleyebilir ve size özel çözümler sunabilir.

Kısacası Yapı Kredi KOBİ Bankacılığı; yılların birikimi, sınırsız imkanları ve uzman kadrosuyla, “küçük kalamam, büyümek istiyorum” diyen tüm KOBİ'lere hizmet etmek için hazır bekliyor.

Bu kitapçığın tüm KOBİ'lerimizin gelişmesine ve büyümesine faydalı olmasını diliyoruz.

## Destek programlarından hangi konularda faydalanabilirsiniz?

- Yeni bir üretim fikriniz mi var?
- Yeni bir ürün mü geliştiriyorsunuz?
- Yeni bir ürün üretiminde altyapı desteğine mi ihtiyaç duyuyorsunuz?
- Üretim hattınızda enerji tasarrufu sağlayacak bir geliştirme mi yapacaksınız ?
- İthal bir ürünün yerli üretimini mi yapmayı planlıyorsunuz?
- Üretim sürecinin verimliliğini artıracak bir yöntem mi geliştiriyorsunuz?
- İhracat yapmak için yurt dışı pazar arayışlarınızda desteğe mi ihtiyacınız var?
- Ürettiğiniz ürün veya hizmette bir yenilik mi gerçekleştirmeyi planlıyorsunuz?
- Tarım üreticisi olarak desteğe mi ihtiyacınız var?
- Organik tarımda bir yenilik mi yapıyorsunuz?
- Şirketinizin ISO, CE, HACCP vb. ulusal ve uluslararası geçerliliği olan belgelendirme sürecinde desteğe mi ihtiyacı var?
- Halka açılma ve İMKB Gelişen İşletmeler Piyasası'nda işlem görme şansınız olduğunu biliyor musunuz?
- Tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini hayata geçirerek rakiplerinizden farklılaşmak mı istiyorsunuz?

Eğer ticari faaliyetleriniz sırasında yukarıdaki sorulara ve benzerlerine cevabınız evet ise bu ve bunun gibi fikirlerinizi hayata geçirecek finansmana ihtiyacınız varsa; Yapı Kredi ve PROJES, Türkiye'deki birçok finansman destek programı arasından size uygun olan programı ayağınıza kadar ulaştırabilir.

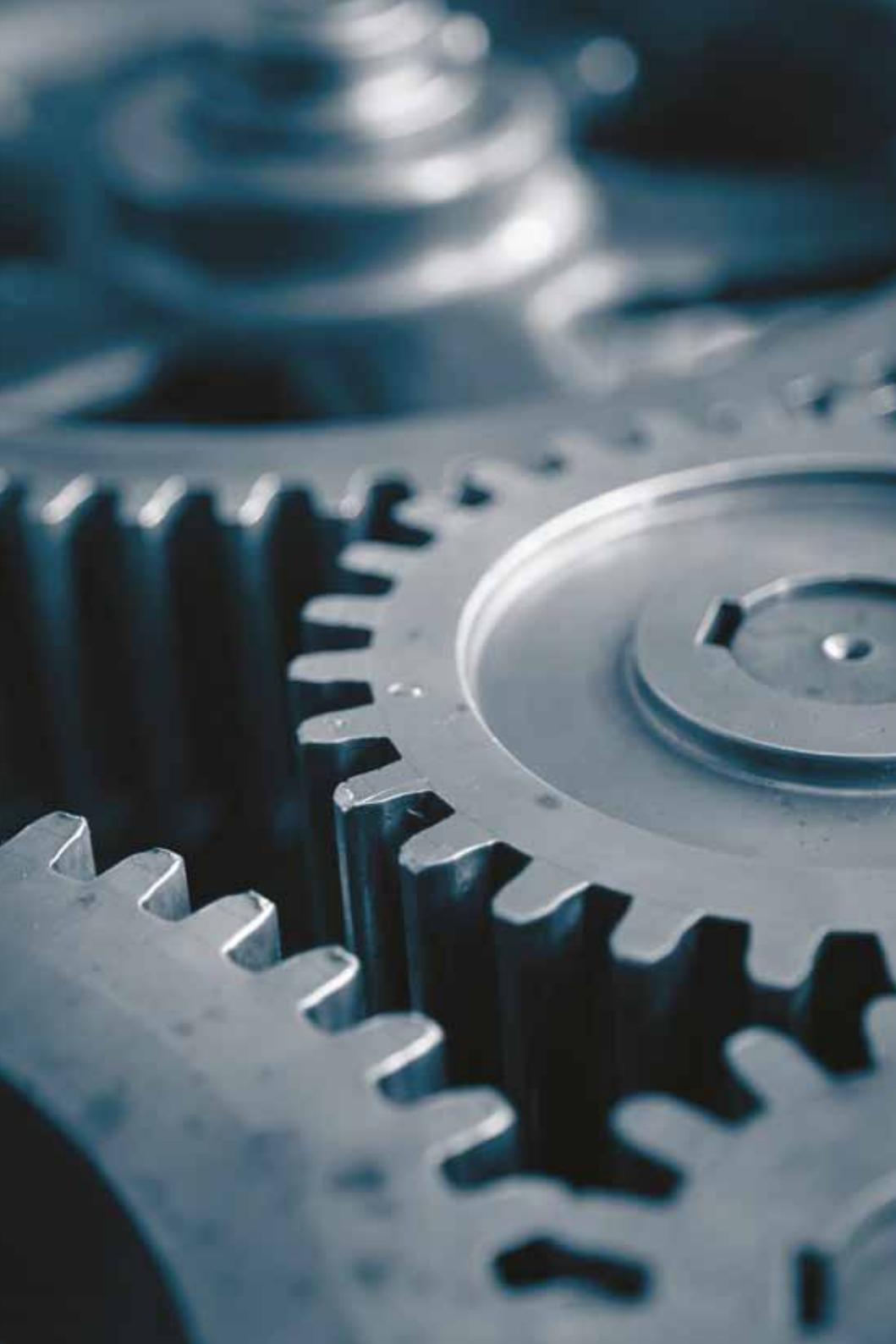
## Bunları biliyor muydunuz?

- Türkiye'de 2011 yılında 20.000'den fazla KOBİ, bu destek programlarıyla finansman imkânına kavuştu.
- Türkiye'de geri ödemeli ve geri ödemesiz destek programlarının hacmi her yıl ortalama 650 milyon TL olarak gerçekleşiyor.

## Nasıl başvururum?

### Detaylı bilgi ve görüşme için;

- Yapı Kredi şubelerine başvurabilir,
- bilgi@projes.net adresine e-posta gönderebilir,
- (0216) 360 42 53 numaralı telefondan PROJES danışmanlarına ulaşabilirsiniz.



**Tüm sektörler için  
destek programları**



# Tüm sektörler için hibe ve destek programları

## KOSGEB destek programları

KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı); küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerinin teknolojik yeniliklere süratle uyumlarını sağlamak, rekabet güçlerini yükseltmek ve ekonomiye katkılarını ve etkinliklerini artırmak, başarılı işletmelerin kurulmasını sağlamak amacıyla, KOBİ ve girişimci adaylarına çeşitli destekler sağlamaktadır.

KOSGEB, stratejik amaçları doğrultusunda genel destek programlarının yanı sıra yeni dönem proje bazlı destek programlarını uygulamaya başlamıştır.

Bu programlar arasında KOBİ ve girişimcilere yönelik olanlar şunlardır:

**AR-GE, İnovasyon Destek Programı:** KOBİ’lerde AR-GE bilincinin geliştirilmesi ve AR-GE kapasitesinin artırılmasına, inovatif faaliyetlerin desteklenmesine yönelik yenilikçi fikir ve faaliyetleri destekler.

**Endüstriyel Uygulama Destek Programı:** Kamu kuruluşlarında (KOSGEB, TÜBİTAK, TTGV) ön başvurusu veya patent süreci başarıyla tamamlanmış ürün ve hizmetlerin endüstriyellemesine (satışa hazır hale getirilmesi) yönelik projeleri destekler. TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından onaylanmış projelerin tamamlanmasından itibaren 1 yıl içinde başvuru yapılması gerekir.

**KOBİ Proje Destek Programı:** KOBİ’lerin; üretim, yönetim ve organizasyon, pazarlama, dış ticaret, insan kaynakları, mali işler ve finans, bilgi yönetimi ve bunlarla ilişkili alanlarda sunacakları projeleri destekler.

**Genel Destek Programı:** KOBİ’lerin kaliteli ve verimli mal, ürün, hizmet üretmelerinin sağlanması ve rekabet güçlerini yükseltmek amacıyla genel işletme geliştirme faaliyetlerini destekler.

**GİP\* (Gelişen İşletmeler Piyasası) KOBİ Destek Programı:** KOBİ’lerin, İMKB Gelişen İşletmeler Piyasası’nda işlem görmek üzere, sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmesiyle ilgili maliyetleri destekler.

\* GİP hakkında detaylı bilgi 12. sayfada yer almaktadır.

|                              | AR-GE ve İNNOVASYON                                                                                                                                                                                            | ENDÜSTRİYEL UYGULAMA                                                                                                                                                                                                                     | KOBİ PROJE DESTEK                                                                                                                                                                                           | GENEL                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | GELİŞEN İŞLETMELER PİYASASI KOBİ DESTEK                                                                                                                                     |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KİMLER FAYDALANIR            | KOBİ’ler                                                                                                                                                                                                       | KOBİ’ler                                                                                                                                                                                                                                 | KOBİ’ler                                                                                                                                                                                                    | KOBİ’ler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | KOBİ’ler                                                                                                                                                                    |
| GERİ ÖDEMESİZ DESTEK MİKTARI | 300.000 TL                                                                                                                                                                                                     | 250.000 TL                                                                                                                                                                                                                               | 150.000 TL                                                                                                                                                                                                  | 10.000 TL – 30.000 TL                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 100.000 TL                                                                                                                                                                  |
| GERİ ÖDEMELİ DESTEK MİKTARI  | 200.000 TL (Faizsiz geri ödemeli)                                                                                                                                                                              | 200.000 TL (Faizsiz geri ödemeli)                                                                                                                                                                                                        | -                                                                                                                                                                                                           | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | -                                                                                                                                                                           |
| DESTEK ORANI                 | %75                                                                                                                                                                                                            | %75                                                                                                                                                                                                                                      | %50                                                                                                                                                                                                         | %50                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | %75- %100                                                                                                                                                                   |
| PROJE BÜTÇESİ                | Sınırsız                                                                                                                                                                                                       | Sınırsız                                                                                                                                                                                                                                 | 300.000 TL                                                                                                                                                                                                  | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | -                                                                                                                                                                           |
| PROJE SÜRESİ                 | 12-24 ay                                                                                                                                                                                                       | 18 ay                                                                                                                                                                                                                                    | 6-24 ay                                                                                                                                                                                                     | -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | -                                                                                                                                                                           |
| DESTEK KAPSAMI               | <ul style="list-style-type: none"><li>Yeni personel</li><li>Makine, ekipman, malzeme</li><li>Alet, teçhizat</li><li>Ham madde</li><li>Yazılım, teknoloji</li><li>Proje yönetimi</li><li>Hizmet alımı</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Yeni personel</li><li>Makine, ekipman, malzeme</li><li>Alet, teçhizat</li><li>Ham madde</li><li>Yazılım, teknoloji</li><li>Proje yönetimi</li><li>Hizmet alımı</li><li>Tasarım giderleri</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Yeni personel</li><li>Makine, ekipman, malzeme</li><li>Alet, teçhizat</li><li>Yazılım, teknoloji</li><li>Proje yönetimi</li><li>Eğitim</li><li>Hizmet alımı</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Yurt içi fuar</li><li>Yurt dışı iş gezisi</li><li>Tanıtım</li><li>Eşleştirme</li><li>Nitelikli eleman istihdamı</li><li>Danışmalık</li><li>Eğitim</li><li>Enerji verimliliği</li><li>Tasarım</li><li>Sınai mülkiyet hakları</li><li>Belgelendirme</li><li>Test, analiz ve kalibrasyon</li><li>Bağımsız denetim</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Piyasa danışmanı</li><li>Bağımsız denetim</li><li>Kayıt ücretleri</li><li>Harçlar ve vergiler</li><li>Aracı kurum komisyonu</li></ul> |

**Girişimcilik Destek Programı:** Girişimciliğin desteklenmesi, yaygınlaştırılması ve sürdürülebilir başarılı işletmelerin kurulmasıyla ilgili projeleri destekler. Uygulamalı girişimcilik eğitimi ve yeni girişimci desteğinden oluşur.

**İşbirliği Güçbirliği Destek Programı:** KOBİ’lerin tek başına çözmede zorlandıkları tedarik, pazarlama, düşük kapasite kullanımı, rekabet gücü zayıflığı, finansman gibi konuları bir araya gelerek çözüm yarattıkları ortaklık ve işbirliği kültürünün gelişmesini sağlayan projeleri destekler. En az 5 KOBİ olmalıdır.

# Tüm sektörler için hibe ve destek programları

## Faydalı bilgiler

- KOSGEB desteklerinden yararlanabilmek için işletmelerin KOSGEB veri tabanına kayıtlı olması ve güncel KOBİ Beyannamesi doldurmuş olması gerekir.
- KOSGEB destek programlarına başvurular, işletmenin bağlı olduğu KOSGEB Hizmet Merkezleri'ne yapılır.
- KOSGEB uzmanlarınca şekil şartları kontrol edilir.
- Eksiksiz başvuru dosyası 1 ay içinde kurulda değerlendirilir.
- Proje başvuruları 2 ay içinde sonuçlanır.
- Destekleme kararı alınan projeler için, proje süresince her 3 ayda bir ilerleme raporu, harcama belgeleri ve banka ödeme dekontları KOSGEB'e sunulur.
- Belgeler karşılığında destek oranında ödemeler banka hesabına KOSGEB tarafından yapılır.
- Geri ödemesiz destek limitini aşan projeler, aşan kısım için geri ödemeli desteklerden faydalanabilir.
- Geri ödemeli destek, geri ödemesiz desteğin tamamlanmasının ardından banka teminat mektubu karşılığında verilmeye başlanır.
- Geri ödemeli destekler, yalnız anapara olarak, proje bitim tarihinden 1 yıl sonra 3 aylık dönemlerde 8 taksit halinde KOSGEB'e geri ödenir.

Not: KOSGEB belirtilen sürelerde ve şartlarda değişiklik yapabilir.

## Yapı Kredi'de KOSGEB destek programlarına yönelik hangi ürün ve hizmetler var?

### Danışmanlık hizmetleri (PROJES işbirliğiyle):

- Firmanızın hangi destek programından faydalanabileceğine dair ücretsiz bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti,
- KOSGEB desteklerinden yararlanabilir hale gelmesi için ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- imzalanacak bedelli hizmet sözleşmesi sonrasında proje başvuru dosyanızın hazırlanması ve KOSGEB'e sunulması,
- Onaylanan projeler süresince, imzalanacak hizmet sözleşmesi ile dönem raporlarının hazırlanması ve KOSGEB'e sunulması,
- GİP'e aday firmalara halka arz için gerekli altyapının oluşturulması ve süreçlerin takibi aşamasında proje yönetimi ve süreç danışmanlığı.

**Proje Hesabı:** KOSGEB tarafından onaylanan projeler için şubenizde ayrı bir "proje hesabı" açarak, uygulama süresi içinde proje harcamalarınızı bu hesaptan gerçekleştirebilir, kurumun yapacağı geri ödemeleri kolaylıkla takip edebilirsiniz.

**Esnek Ticari Hesap:** Proje hesabınıza tanımlanacak Esnek Ticari Hesap limitinizle, hesabınızda yeterli bakiye olmasa dahi, kısa süreli nakit ihtiyacınızı karşılayabilir, harcamalarınızı gerçekleştirebilirsiniz.

**"Benim Projem" Destek Kredisi:** Projeleriniz süresince oluşacak tüm finansman ihtiyaçlarınız için, proje bütçesi üzerinden uygun teminat yapısıyla ve firmanıza özel faiz oranlarıyla kredi kullanabilirsiniz. Destek ödemeleriniz geldikçe kredi geri ödemelerinizi gerçekleştirebilirsiniz.

**Teminat Mektubu:** KOSGEB'in geri ödemeli desteklerinden faydalanmanız halinde, ihtiyacınız olan teminat mektubunu KOSGEB özel komisyon oranları üzerinden alabilirsiniz.



# Tüm sektörler için hibe ve destek programları

## GİP nedir?

Borsa kotasyon şartlarını henüz taşımayan ancak gelişme ve büyüme potansiyeline sahip şirketlerin, sermaye piyasalarından fon sağlamak için ihraç edecekleri menkul kıymetlerin işlem görebileceği şeffaf ve düzenli bir ortam yaratmak amacıyla İMKB bünyesinde Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP) ismiyle ayrı bir piyasa kurulmuştur. Bu piyasada KOBİ'ler sermaye artırımını yoluyla halka arz gerçekleştirerek sermaye piyasalarından fon temin edebileceklerdir.

## GİP'in KOBİ'lere sağlayacağı faydalar nelerdir?

- KOBİ'lere hareket kabiliyetini kısıtlamayan finans kaynakları yaratır.
  - GİP; KOBİ'lere öncelikle organize, şeffaf, düzenli çalışan, güvenilir bir piyasa üzerinden sermaye elde etme imkânı sunar.
  - Finans kurumlarından yapılan borçlanma yöntemine kıyasla şirketin nakit akışını zorlamaz ve anapara, faiz vb. geri ödeme zorunlulukları olmayan bir kaynak yaratır. Böylece şirketin borçluluk oranı artmadığı için yeni kaynak bulmak da kolaylaşır.
  - Şirketlerin mali yapıları güçlenir, olası finansal zorluklar veya krizlere karşı daha dayanıklı hale gelir.
- Şirket payları için şeffaf ve güvenilir fiyat oluşumu sağlar ve onlara likidite kazandırır.
- Piyasada şirketin pay fiyatının oluşması; birleşme, satın alma veya ikincil arz işlemlerinde şirket değerinin belirlenmesine referans olur.
- Sermaye piyasası disiplini içine girmek şirketlerin hızlı bir şekilde kurumsallaşmasına yardım etmektedir. Şirket yapısının kurumsallaşması, şirketin organizasyonunun güçlenmesi, başarısının ve sürekliliğinin sağlanmasına önemli katkılar yapabilmektedir.
- Şirket hakkında güvenilir, düzenli ve sürekli bilginin var olması gerek finans piyasasında, gerek kendi faaliyet sektöründe şirketin tanınırlığını artırır. Bu durum şirkete yeni iş ortaklıkları kurmada, finansman temininde, ürün ve hizmetlerinin pazarlanıp satılmasında fayda sağlar.

## TÜBİTAK destek programları

Toplumumuzun yaşam kalitesinin artmasına ve sürdürülebilir gelişmesine hizmet eden, bilim ve teknoloji alanlarında yenilikçi ve yönlendirici bir kurum olan TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu), akademik ve endüstriyel araştırma geliştirme çalışmalarını ve yenilikleri desteklerken, ülkemizin rekabet gücünün artırılmasını hedeflemektedir.

AR-GE; yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik araştırma geliştirme çalışmalarıdır. Tüm TÜBİTAK destek programlarında projelerin bu unsurları taşıması gereklidir.

Hedef; KOBİ'lerin, teknoloji ve yenilik kapasitelerinin geliştirilerek daha rekabetçi olmaları, sistematik proje yapabilmeleri, katma değeri yüksek ürün geliştirebilmeleri, kurumsal araştırma teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve uluslararası destek programlarında daha etkin yer alabilmeleridir.

**1501 Sanayi AR-GE Projeleri:** Sanayi kuruluşlarına yönelik AR-GE projelerine destek verir.

**1505 KOBİ Yararına Teknoloji Transferi:** Üniversite veya kamu araştırma kurumlarının altyapısını kullanarak ürün/hizmet yaratım süreçlerine destek verir.

**1507 KOBİ AR-GE Başlangıç:** KOBİ'lerin AR-GE projelerine destek verir.

**1509 Uluslararası Sanayi AR-GE Projeleri:** Sanayi kuruluşlarının uluslararası AR-GE çalışmalarına destek verir.

2007 yılına kadar büyük ölçekli sanayi işletmelerinin AR-GE projelerine yönelik destek programları varken, TÜBİTAK'ın bu tarihten itibaren başlattığı KOBİ AR-GE Başlangıç Destek Programı, AR-GE bilincinin küçük ve orta büyüklükteki işletmelerde de yaratılabileceğini, bu çalışmalar için destek alabileceklerini ortaya çıkarmıştır.

# Tüm sektörler için hibe ve destek programları

|                   | 1501-SANAYİ AR-GE PROJELERİ                                                                                                                                                                                    | 1505-KOBİ YARARINA TEKNOLOJİ TRANSFERİ                                                                                                                                                                                                                                 | 1507-KOBİ AR-GE BAŞLANGIÇ                                                                                                                                                                                                                | 1509-ULUSLARARASI SANAYİ AR-GE PROJELERİ                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KİMLER FAYDALANIR | Tüm işletmeler                                                                                                                                                                                                 | KOBİ'ler                                                                                                                                                                                                                                                               | KOBİ'ler                                                                                                                                                                                                                                 | Tüm işletmeler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| DESTEK MİKTARI    | Sınırsız                                                                                                                                                                                                       | 225.000 TL                                                                                                                                                                                                                                                             | 300.000 TL                                                                                                                                                                                                                               | Sınırsız                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| DESTEK ORANI      | %50-%60                                                                                                                                                                                                        | %75                                                                                                                                                                                                                                                                    | %75                                                                                                                                                                                                                                      | %60-%75                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| PROJE BÜTÇESİ     | Sınırsız                                                                                                                                                                                                       | 300.000 TL                                                                                                                                                                                                                                                             | 400.000 TL                                                                                                                                                                                                                               | Sınırsız                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| PROJE SÜRESİ      | 6-36 ay                                                                                                                                                                                                        | 6-18 ay                                                                                                                                                                                                                                                                | 6-18 ay                                                                                                                                                                                                                                  | 6-36 ay                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| BAŞVURU ADEDİ     | Sınırsız                                                                                                                                                                                                       | 1 Adet                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2 Adet                                                                                                                                                                                                                                   | Sınırsız                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| DESTEK KAPSAMI    | <ul style="list-style-type: none"><li>Personel</li><li>Seyahat</li><li>Makine, ekipman, malzeme</li><li>Alet, teçhizat, kalıp</li><li>Yazılım, teknoloji</li><li>Proje yönetimi</li><li>Hizmet alımı</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Personel</li><li>Seyahat</li><li>Makine, malzeme</li><li>Alet, teçhizat, kalıp</li><li>Yazılım, teknoloji, tasarım</li><li>Hammadde</li><li>Proje yönetimi</li><li>Hizmet alımı</li><li>Üniversite ve araştırma kurumu</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Personel</li><li>Seyahat</li><li>Makine, ekipman, malzeme</li><li>Alet, teçhizat, kalıp</li><li>Yazılım, teknoloji, tasarım</li><li>Hammadde</li><li>Proje yönetimi</li><li>Hizmet alımı</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Personel</li><li>Seyahat</li><li>Makine, ekipman, malzeme</li><li>Alet, teçhizat, kalıp</li><li>Yazılım, tasarım, teknoloji</li><li>Hammadde</li><li>Proje yönetimi</li><li>Hizmet alımı</li><li>Üniversite ve araştırma kurumları</li><li>Uluslararası AR-GE ve bilgi transferleri</li></ul> |

## Faydalı bilgiler

- Başvurular online yapılır.
- Değerlendirme yaklaşık 4 haftada yapılır, yaklaşık 8 haftada sonuçlanır.
- Destekleme kararı alınan projeler için 6 aylık dönemler halinde yılda iki defa mali ve teknik rapor sunulur.
- Ödemeler TÜBİTAK tarafından banka hesabına yapılır.
- Proje tutarının %25'ine kadar, banka teminat mektubu karşılığında avans ödemesi yapılabilir.
- AR-GE projeleriyle sınırsız adette başvuru yapılabilir.

Not: TÜBİTAK belirtilen sürelerde ve şartlarda değişiklik yapabilir.

## Yapı Kredi'de TÜBİTAK destek programlarına yönelik hangi ürün ve hizmetler var?

Danışmanlık hizmetleri (PROJES işbirliğiyle):

- Firmanızın hangi destek programından faydalanabileceğine dair ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- Desteklerden yararlanabilir hale gelmesi için ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- İmzalanacak bedelli hizmet sözleşmesi sonrasında proje başvuru dosyanızın hazırlanması ve TÜBİTAK'a sunulması,
- Onaylanan projeler süresince, imzalanacak hizmet sözleşmesiyle, ilerleme raporlarının hazırlanması ve TÜBİTAK'a sunulması.

**Proje Hesabı:** TÜBİTAK tarafından onaylanan projeler için şubenizde ayrı bir "proje hesabı" açarak, uygulama süresi içinde proje harcamalarınızı bu hesaptan gerçekleştirebilir, kurumun yapacağı geri ödemeleri kolaylıkla takip edebilirsiniz.

**Esnek Ticari Hesap:** Proje hesabınıza tanımlanacak Esnek Ticari Hesap limitinizle, hesabınızda yeterli bakiye olmasa dahi, kısa süreli nakit ihtiyacınızı karşılayabilir, harcamalarınızı gerçekleştirebilirsiniz.

**"Benim Projem" Destek Kredisi:** Projeleriniz süresince oluşacak tüm finansman ihtiyaçlarınız için, proje bütçesi üzerinden uygun teminat yapısıyla ve firmanıza özel faiz oranlarıyla kredi kullanabilirsiniz. Destek ödemeleriniz geldikçe kredi geri ödemelerinizi gerçekleştirebilirsiniz.

**Teminat Mektubu:** TÜBİTAK'ın avans ödeme imkânından faydalanmak istiyorsanız, ihtiyacınız olan teminat mektubunu TÜBİTAK özel komisyon oranları üzerinden alabilirsiniz.

# Tüm sektörler için hibe ve destek programları

## TTGV destek programları

TTGV (Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı) 24 özel sektör, 5 kamu, 10 şemsiye kuruluş ve 15 gerçek kişinin bir araya gelmesiyle kurulmuş bir vakıftır.

Özel sektör ve kamunun, “özel sektörün uluslararası pazarlardaki rekabet gücünü AR-GE faaliyetlerinin desteklenmesi yoluyla güçlendirmek” ortak hedefiyle bir araya geldiği TTGV, 1991 yılından bugüne kamu fonlarının özel sektörün ulusal AR-GE harcamalarına daha fazla ağırlıkla katılmasını teşvik etmiş ve ülkemiz AR-GE kapasitesine önemli faydalar sağlamıştır. TTGV desteklerinin tamamı geri ödemeli desteklerdir.

**TTGV AR-GE Destek Programı:** Yeni ürün ve üretim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik projeleri destekler.

**TTGV Çevre Faaliyetleri Destek Programı:** Çevre teknolojileri, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanlarında yer alan faaliyetlerin geliştirilmesine yönelik projeleri destekler.

|                   | AR-GE DESTEK PROGRAMI                                                                                                                                                                                                        | ÇEVRE FAALİYETLERİ DESTEK PROGRAMI                                                                                                                                                                                           |
|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KİMLER FAYDALANIR | Tüm işletmeler                                                                                                                                                                                                               | Tüm işletmeler                                                                                                                                                                                                               |
| DESTEK MİKTARI    | 1.000.000 USD<br>(Hizmet bedelli, geri ödemeli)                                                                                                                                                                              | 1.000.000 USD<br>(Hizmet bedelli, geri ödemeli)                                                                                                                                                                              |
| DESTEK ORANI      | %50                                                                                                                                                                                                                          | %50                                                                                                                                                                                                                          |
| PROJE BÜTÇESİ     | 2.000.000 USD                                                                                                                                                                                                                | 2.000.000 USD                                                                                                                                                                                                                |
| PROJE SÜRESİ      | 6-36 ay                                                                                                                                                                                                                      | 6-36 ay                                                                                                                                                                                                                      |
| DESTEK KAPSAMI    | <ul style="list-style-type: none"><li>• Personel</li><li>• Seyahat</li><li>• Makine, ekipman, malzeme</li><li>• Alet, teçhizat, kalıp</li><li>• Yazılım, teknoloji</li><li>• Proje yönetimi</li><li>• Hizmet alımı</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Personel</li><li>• Seyahat</li><li>• Makine, ekipman, malzeme</li><li>• Alet, teçhizat, kalıp</li><li>• Yazılım, teknoloji</li><li>• Proje yönetimi</li><li>• Hizmet alımı</li></ul> |

## Faydalı bilgiler

- Başvurular online yapılır.
- Değerlendirme 4 haftalık sürede yapılır, başvuru 4 haftalık sürede sonuçlanır.
- 6 aylık dönemler halinde yılda iki defa ilerleme raporu sunulur.
- Geri ödemeli destektir, proje bitiminden itibaren ilk yıl ödemesiz toplam 4 yıl faizsiz ödeme yapılır.

**Not:** TTGV belirtilen sürelerde ve şartlarda değişiklik yapabilir.

## Yapı Kredi’de TÜBİTAK destek programlarına yönelik hangi ürün ve hizmetler var?

**Danışmanlık hizmetleri (PROJES işbirliğiyle):**

- Firmanızın hangi destek programından faydalanabileceğine dair ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- imzalanacak bedelli hizmet sözleşmesi sonrasında proje başvuru dosyanızın hazırlanması ve TTGV’ye sunulması,
- Onaylanan projeler süresince, imzalanacak hizmet sözleşmesiyle, ilerleme raporlarının hazırlanması ve TTGV’ye sunulması.

**Teminat Mektubu:** TTGV desteklerinden yararlanabilmek için ihtiyacınız olan teminat mektubunu özel TTGV komisyon oranları üzerinden alabilirsiniz.

**Proje Hesabı:** TTGV tarafından onaylanan projeler için şubenizde ayrı bir “proje hesabı” açarak, uygulama süresi içinde proje harcamalarınızı bu hesaptan gerçekleştirebilirsiniz.

**Esnek Ticari Hesap:** Proje hesabınıza tanımlanacak Esnek Ticari Hesap limitinizle, hesabınızda yeterli bakiye olmasa dahi, kısa süreli nakit ihtiyacınızı karşılayabilir, harcamalarınızı gerçekleştirebilirsiniz.

# Tüm sektörler için hibe ve destek programları

## Ticarileştirme fikri: **INVENTRAM!**

Bu bölüme kadar bahsettiğimiz desteklerin büyük bir kısmı yenilikçi ürün veya fikri ilk örnek aşamasına kadar desteklemektedir. Yenilikçi ürün ve hizmetlerin satışa hazır hale gelebilmesi, fikir sahibine ve topluma faydalı olabilmesi için farklı alan ve boyutlarda destek gerekebilmektedir.

Koç Holding ve Koç Üniversitesi ortaklığıyla kurulmuş bir teknoloji yatırım şirketi olan inventram A.Ş.; girişimcilerin, mucitlerin ve şirketlerin inovatif fikir ve projelerini hayata geçirmelerini sağlayacak finans ve yönetim desteği sunmaktadır.

Böylece KOBİ'lerimiz erken aşamadaki yenilikçi ve teknolojik buluşlarının en doğru iş modelleriyle ticarileştirilmesi fırsatını yakalayabilirler, fikri sermayelerini toplumun hayat standardını yükseltecek ürünlere ve hizmetlere dönüştürebilirler.

inventram'ın destek verdiği 11 teknoloji alanı bulunmaktadır.

- Otomotiv
- Enerji
- Bilgi ve iletişim
- İnternet ve mobil tabanlı hizmetler
- Biyoteknoloji ve sağlık
- Çevre teknolojileri
- Dayanıklı tüketim
- Savunma sanayi
- Nanoteknoloji
- Malzeme bilimleri ve kimya
- Tarım ve gıda teknolojileri

Yapı Kredi, Inventram yetkilileriyle birlikte işyerinizi ziyaret edebilir, projenizi sizden dinleyebilir ve size özel çözümler sunabilir.

## Nasıl başvururum?

[www.inventram.com](http://www.inventram.com) adresinden “Projenizi Bizimle Paylaşın” başvuru formu doldurabilirsiniz.

### Detaylı bilgi ve görüşme için;

- (0216) 531 05 54 numaralı telefonda bilgi alabilir,
- [info@inventram.com](mailto:info@inventram.com) adresine sorulanızı e-posta yoluyla gönderebilir,
- Yapı Kredi şubelerine başvurabilirsiniz.



## İhracatçılara yönelik destek programları

# İhracatçılara yönelik destek programları

## DTM destek programları

DTM (Dış Ticaret Müsteşarlığı), çalışma politikaları çerçevesinde ihracat; ihracatı teşvik, ithalat, yurt dışı müteahhitlik hizmetleri, ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek görevlerini üstlenmektedir.

Bu çalışmaların hepsi şu programlar çerçevesinde gruplandırılmıştır:

**DTM Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Programı:** İhracatçı şirketlerin çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlayabilmesi için akredite edilmiş kurum veya kuruluşlardan aldıkları, alacakları kalite güvence sistemi, çevre yönetim sistemi, CE işareti ve uluslararası nitelikteki diğer belgelerin bedellerini hibe yoluyla destekler.

**DTM Yurt Dışı Pazar Araştırması Desteği:** İhracatçı şirketlerin yurt dışı pazar araştırması gezileri, ikili iş görüşmeleri yapması, bu sayede mevcut hedef ihracat bölgelerini geliştirmesi amacıyla gerçekleştirilen seyahatlere yönelik oluşturulan destek programıdır.

|                   | DTM - ÇEVRE<br>MALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ                                                                                                                                                                                                                                                                       | DTM - YURT DIŞI<br>PAZAR ARAŞTIRMA DESTEĞİ                                                                                                                                                     |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KİMLER FAYDALANIR | İhracatçı Şirketler                                                                                                                                                                                                                                                                                               | İhracatçı Şirketler                                                                                                                                                                            |
| DESTEK MİKTARI    | 50.000 USD                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 75.000 USD                                                                                                                                                                                     |
| DESTEK ORANI      | %50                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | %70                                                                                                                                                                                            |
| PROJE BÜTÇESİ     | Sınırsız                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Sınırsız                                                                                                                                                                                       |
| BAŞVURU ADEDİ     | Adet / Belge                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 10 yıl / adet                                                                                                                                                                                  |
| DESTEK KAPSAMI    | <ul style="list-style-type: none"><li>• ISO 9000 ve ISO 14000 serisi belgeleri</li><li>• CE işareti ve uluslararası nitelikteki belgelerin tamamlanmasına ilişkin müracaat ve doküman incelemeleri</li><li>• Belgelendirme tetkik</li><li>• Yıllık belge kullanımı</li><li>• Test ve tetkik harcamaları</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• 10 günlük seyahat süresince ekonomi sınıfı uluslararası uçak, tren, otobüs bileti ve konaklama, araç kiralama bedelleri (En fazla 2 kişilik)</li></ul> |

## Faydalı bilgiler

- Resmi belgelerle kuruma başvuru yapılır.
- Onay süreci 4 haftadır.
- Ödemeler belgelerin ibrazının yapıldığı dönemin sonunda yapılır.
- İlk belge tarihinden itibaren 6 ay içinde başvuru yapılması gerekir.
- Çevre maliyetlerinde belge başına bir başvuru hakkı vardır.

Not: DTM belirtilen sürelerde ve şartlarda değişiklik yapabilir.

## Yapı Kredi’de DTM destek programlarına yönelik hangi ürün ve hizmetler var?

**Danışmanlık hizmetleri (PROJES işbirliğiyle):**

- Firmanızın hangi destek programından faydalanabileceğine dair ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- Desteklerden yararlanabilir hale gelmesi için ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- İmzalanacak bedelli hizmet sözleşmesi sonrasında proje başvuru dosyanızın hazırlanması ve DTM’ye sunulması,
- Onaylanan projeler süresince, imzalanacak hizmet sözleşmesiyle, ilerleme raporlarının hazırlanması ve DTM’ye sunulması.

**Dış ticaret işlemleri:** Tüm dış ticaret işlemlerinizde Yapı Kredi uzmanlığından yararlanabilirsiniz. İhracat Kredileri, Eximbank Kredileri, Sigortalı İhracatın Finansmanı ve Faktoring işlemleri için Yapı Kredi şubelerine başvurabilirsiniz.

**World Business kart:** Dünyanın neresinde olursanız olun, VISA/Electron veya MasterCard amblemi bulunan milyonlarca satış noktasında, işinizle ilgili tüm harcamalarınızı, nakit veya çek yerine World Business kart ile kendi belirlediğiniz PIN numaranızla güven içinde yapabilirsiniz.





## Tarım sektörüne yönelik destek programları

# Tarım sektörüne yönelik destek programları

## TEDGEM destek programları

TEDGEM (Tarım Teşkilatlandırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı), kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak için; gerçek ve tüzel kişilere, tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve pazarlanmasına yönelik ekonomik faaliyet yatırımları ile bu kuruluşların mevcut altyapı tesislerinin rehabilitasyonuna yönelik yatırımlarını teşvik etmek ve desteklemek amacıyla hibe desteği verilmesini amaçlayan kırsal kalkınma programı yürütmektedir.

Kırsal Kalkınma Yatırımları şu programlarla desteklenmektedir:

**Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi:** Tarımsal faaliyetlerde yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımını yaygınlaştırarak, pazar beklentilerine uygun ve daha kaliteli üretim yapılmasını, emek-yoğun üretim olan tarım sektöründe beden gücünü daha az harcatıp üreticilerin faaliyetlerini kolaylaştırarak üretim maliyetlerini düşürmeyi, üretimi, fiyat ve kalite açısından uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir düzeye getirmek için makine ve ekipman alımlarını desteklemektedir.

**Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi:** Doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alıp kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, toplu basınçlı sulama sistemlerinin geliştirilmesi, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulmasını desteklemektedir.

|                   | MAKİNE VE EKİPMAN ALIMLARININ DESTEKLENMESİ                                                                                                                                                                                                               | TARIMA DAYALI YATIRIMLARIN DESTEKLENMESİ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KİMLER FAYDALANIR | Bakanlığın oluşturduğu çiftçi kayıt sistemine veya diğer kayıt sistemlerine kayıtlı olmak şartıyla: <ul style="list-style-type: none"><li>Gerçek ve tüzel kişiler</li><li>Tarım kooperatifleri</li><li>Tarım amaçlı birlikler ve üst birlikleri</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik yeni yatırım tesislerinin yapımı, kısmen yapılmışların tamamlanması ve mevcut tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilenmesine yönelik yatırımlar.</li><li>Alternatif enerji kaynakları (jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgâr enerjisi) kullanan yeni seraların yapımına yönelik yatırımlar.</li></ul> |
| DESTEK MİKTARI    | 50.000 TL - 100.000 TL (makine ve ekipman)<br>100.000 TL - 200.000 TL (basınçlı sulama sistemi)                                                                                                                                                           | 150.000 TL - 600.000 TL                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| DESTEK ORANI      | %50                                                                                                                                                                                                                                                       | %50                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| PROJE SÜRESİ      | 60 gün                                                                                                                                                                                                                                                    | 12 ay                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| BAŞVURU ADEDİ     | 1 adet / makine                                                                                                                                                                                                                                           | 1 adet / proje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| DESTEK KAPSAMI    | 81 ilde; tarım, hayvancılık, su ürünleri konularında 35 adet farklı makine ve ekipman                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"><li>İnşaat</li><li>Makine</li><li>Ekipman</li><li>Malzeme</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## Faydalı bilgiler

- Başvurular belirli tarih aralıklarında ilan edilen tarihlerde tarım il müdürlüklerine yapılır.
- Değerlendirme 2 aylık sürede yapılır, 2 aylık sürede sonuçlanır.
- Ödemeler makine alımını takiben yapılır.
- Proje tutarının %10'una kadar, banka teminat mektubu talep edilir.
- Her dönemde bir defa başvuruda bulunulabilir.

# Tarım sektörüne yönelik destek programları

## Yapı Kredi’de TEDGEM destek programlarına yönelik hangi ürün ve hizmetler var?

### Danışmanlık hizmetleri (PROJES işbirliğiyle):

- Firmanızın hangi destek programından faydalanabileceğine dair ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- Desteklerden yararlanabilir hale gelmesi için ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- imzalanacak bedelli hizmet sözleşmesi sonrasında proje başvuru dosyanızın hazırlanması ve TEDGEM’e sunulması,
- Onaylanan projeler süresince, imzalanacak hizmet sözleşmesiyle, ilerleme raporlarının hazırlanması ve TEDGEM’e sunulması.

**Proje Hesabı:** İl müdürlükleri tarafından onaylanan projeler için şubenizde ayrı bir “proje hesabı” açarak, uygulama süresi içinde proje harcamalarınızı bu hesaptan gerçekleştirebilir, kurumun yapacağı geri ödemeleri kolaylıkla takip edebilirsiniz.

**Esnek Ticari Hesap:** Proje hesabınıza tanımlanacak Esnek Ticari Hesap limitinizle, hesabınızda yeterli bakiye olmasa dahi, kısa süreli nakit ihtiyacınızı karşılayabilir, harcamalarınızı gerçekleştirebilirsiniz.

**Tarım Proje Destek Kredisi:** Projeleriniz süresince oluşacak tüm finansman ihtiyaçlarınız için proje bütçesi üzerinden özel faiz oranlarıyla kredi kullanabilirsiniz. Destek ödemeleriniz geldikçe kredi geri ödemelerinizi gerçekleştirebilirsiniz.

**Teminat Mektubu:** Projeniz için ihtiyacınız olan teminat mektubunu Yapı Kredi subelerinden alabilirsiniz.

## TKDK destek programları

TKDK’nin (Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu) amacı AB ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakların, Türkiye’de kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için kullanılmasını sağlamaktır.

### IPARD Kırsal Kalkınma Programı

**Et Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırımı:** Kırmızı et ve kanatlı eti üreten küçük ve orta ölçekli tarımsal işletmelerin modernize edilmesi, ilgili AB standartlarına yükseltilmesi ve iyi tarım uygulamalarını yapar hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

**Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması:** Sığır, keçi, koyun için olan 1. ve 2. sınıf kesimhanelerin altyapı ve küçük ölçekli kırmızı et işleme tesislerinin aynı zamanda da küçük ve orta ölçekli kanatlı eti kesimhanelerinin ve işleme tesislerinin AB standartlarına yükseltilmesi, yeni teknolojiler kullanılarak toplam performanslarının ve rekabet güçlerinin artırılması amaçlanmıştır.

**Süt Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım:** Süt üreten küçük ve orta ölçekli tarımsal işletmelerin modernize edilmesi, ilgili AB standartlarına yükseltilmesi ve iyi tarım uygulamalarını yapar hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

**Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması:** Kapasiteleri günlük 10-70 ton arası olan küçük işletmelerin topluluk standartlarına ulaştırılması, yeni teknolojilerle performans ve rekabet gücünün artırılması. Günlük 10 ton altındaki mikro işletmelerin 10 ton sınırına ulaştırılması, topluluk standartlarına ulaştırılıp desteklenmesi ve entegre süt toplama ve işleme ağının kurulmasını teşvik etmek amaçlanmaktadır.

Tablo 1

|                   | ET ÜREten TARıMSAL İŞLETMELERE YATIRIM                                                 | ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI                                             | SÜT ÜREten TARıMSAL İŞLETMELERE YATIRIM                                                | SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI                                       |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| KİMLER FAYDALANIR | Belirli adetlerde büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı sahibi tarımsal işletmeler             | Belirli adetlerde kesim kapasitesi ve günlük işleme kapasitesine sahip tarımsal işletmeler | Belirli adetlerde süt hayvanı sahibi tarımsal işletmeler                               | Günlük belli tonlarda işleme kapasitesine sahip olan işletmeler                        |
| PROJE BÜTÇESİ     | 15.000 EURO - 1.000.000 EURO                                                           | 30.000 EURO - 3.000.000 EURO                                                               | 15.000 EURO - 1.000.000 EURO                                                           | 25.000 EURO - 3.000.000 EURO                                                           |
| DESTEK ORANI      | %50 - %65                                                                              | %50 - %65                                                                                  | %50 - %65                                                                              | %50 - %65                                                                              |
| PROJE SÜRESİ      | 1-24 ay                                                                                | 1-24 ay                                                                                    | 1-24 ay                                                                                | 1-24 ay                                                                                |
| DESTEK KAPSAMI    | • Makine ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları | • Makine ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları     | • Makine ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları | • Makine ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları |

# Tarım sektörüne yönelik destek programları

**Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması:** Ayıklama, tasnif, paketleme yapan ve entegre soğuk hava tesisi olan küçük ve orta ölçekli işletmelerin topluluk standardına ulaştırılması, yeni teknolojiler kullanılarak performans ve rekabet gücünün artırılması. Depolama ve saklamaya yönelik soğuk hava depolarının kurulması ile hasat zamanı turfanda kullanımını kolaylaştırarak piyasaların düzenlenmesi, kayıpların azaltılması ve ürün kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

**Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması:** Topluluk standartlarına ulaşmak ve genel performanslarını artırmak amacıyla, avlanma sonrası kayıpları en aza indirmek için soğuk zincir uygulamasına öncelik vererek, pazar imkânlarının yatırım için kullanılabilmesi öncelikli hedef bölgelerindeki sınırlı sayıda illerde mevcut küçük ve orta ölçekli balık işleme tesislerini ve yeni kurumları desteklemek, yeni iş fırsatlarının geliştirilmesine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

**Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi:** Mikro ve küçük ölçekli tarımsal işletmelere ve üretici örgütlerine, çiftlik faaliyetlerine ek olarak; arıcılık ve bal üretimi, tıbbi ve aromatik özelliği olan bitkilerin ekilmesi veya toplanmasını takiben işlenmesi ve pazarlanması, süs bitkiciliği ve çiftlik bazında mikro ölçekli işleme ve paketleme tesisleri gibi destekleyici altyapıların oluşturulması konularında destek sağlanması amaçlanmaktadır.

Tablo 2

|                      | MEYVE VE SEBZELERİN<br>İŞLENMESİ VE<br>PAZARLANMASI                                    | SU ÜRÜNLERİNİN<br>İŞLENMESİ VE<br>PAZARLANMASI                                         | ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN<br>ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE<br>GELİŞTİRİLMESİ                                                                 |
|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KİMLER<br>FAYDALANIR | Kooperatif ve merkez birlikleri                                                        | Su ürünleri veya kültür balıkçılığı ürünleri işleme kapasitesine sahip işletmeler      | Arıcılık üretimi, tıbbi ve aromatik bitkiler yetiştiriciliği ve süs bitkisi yetiştiriciliği alanında faaliyet gösteren işletmeler |
| PROJE BÜTÇESİ        | 50.000 EURO - 1.250.000 EURO                                                           | 50.000 EURO - 1.500.000 EURO                                                           | 10.000 EURO - 250.000 EURO                                                                                                        |
| DESTEK ORANI         | %50 - %65                                                                              | %50 - %65                                                                              | %50 - %65                                                                                                                         |
| PROJE SÜRESİ         | 24 ay                                                                                  | 24 ay                                                                                  | 6 ay                                                                                                                              |
| DESTEK KAPSAMI       | • Makine ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları | • Makine ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları | • Makine ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları                                            |

**Yerel Ürünlerin ve Mikro İşletmelerin Geliştirilmesi:** Yerel mikro işletmelere Türk Patent Enstitüsü tarafından verilen Coğrafi İşaret Sertifikası'na sahip ürünlere öncelik tanınarak, geleneksel ve özgün yerel tarım ve gıda ürünleri ile geleneksel el sanatlarının değerlendirilmesi ve/veya işlenmesi için destek sağlanması amaçlanmaktadır.

**Kırsal Turizm:** Mikro girişimciler veya çiftçiler tarafından kurulacak pansiyon, konaklama ve restoran hizmetlerinin gelişimi, çiftlik turizmi tesisleri kurulması ve geliştirilmesi, turistik faaliyetler (sportif aktiviteler, doğa gezisi, tarihi geziler gibi) için kurulan tesislerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

**Kültür Balıkçılığının Geliştirilmesi:** Mikro ve küçük ölçekli çiftliklerin (üretim yapmakta olanlar veya yeni başlayacak olanlar) genişletilmeleri, AB standartlarına ve İyi Balık Yetiştirme Uygulamaları'na yükseltilmeleri amaçlanmaktadır.

Tablo 3

|                      | YEREL ÜRÜNLERİN VE<br>MİKRO İŞLETMELERİN<br>GELİŞTİRİLMESİ                              | KIRSAL TURİZM                                                                           | KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ<br>GELİŞTİRİLMESİ                                                 |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| KİMLER<br>FAYDALANIR | Tarımsal işletme ve tüzel kişiler                                                       | Gerçek ve tüzel kişiler                                                                 | Yıllık 50 tona kadar üretim kapasiteli küçük ölçekli işletmeler                         |
| PROJE BÜTÇESİ        | 10.000 EURO - 250.000 EURO                                                              | 15.000 EURO - 400.000 EURO                                                              | 15.000 EURO - 200.000 EURO                                                              |
| DESTEK ORANI         | %50 - %65                                                                               | %50 - %65                                                                               | %50 - %65                                                                               |
| PROJE SÜRESİ         | 6 ay                                                                                    | 24 ay                                                                                   | 6 ay                                                                                    |
| DESTEK KAPSAMI       | • Makine, ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları | • Makine, ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları | • Makine, ekipman alımı<br>• Yapım işleri<br>• Hizmet alımı<br>• Görünürlük harcamaları |

## Faydalı bilgiler

- Hazırlanan belgelerle TKDK il koordinatörlüklerine başvurulur.
- Dosya hazırlama süreci 4 haftadır. Onay süreci 4 haftadır.
- Onaylanan ödemeler ÖTP (Ödeme Talep Paketi) ile başvurulmasının ardından 3 ayda ödenir.
- IPARD programı kapsamında finanse edilecek alımlar TKDK ile sözleşme imzalandıktan sonra yapılmalıdır.

# Tarım sektörüne yönelik destek programları

## Yapı Kredi’de TKDK destek programlarına yönelik hangi ürün ve hizmetler var?

**Danışmanlık hizmetleri (PROJES işbirliğiyle):**

- Firmanızın hangi destek programından faydalanabileceğine dair ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- Desteklerden yararlanabilir hale gelmesi için ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- İmzalanacak bedelli hizmet sözleşmesi sonrasında proje başvuru dosyanızın hazırlanması ve TKDK’ya sunulması,
- Onaylanan projeler süresince, imzalanacak hizmet sözleşmesiyle, ilerleme raporlarının hazırlanması ve TKDK’ya sunulması.

**IPARD Proje Hesabı:** İl koordinatörlükleri tarafından onaylanan projeler için şubenizde ayrı bir “proje hesabı” açarak, uygulama süresi içinde proje harcamalarınızı bu hesaptan gerçekleştirebilir, kurumun yapacağı geri ödemeleri kolaylıkla takip edebilirsiniz.

**Esnek Ticari Hesap:** Proje hesabınıza tanımlanacak Esnek Ticari Hesap limitinizle, hesabınızda yeterli bakiye olmasa dahi, kısa süreli nakit ihtiyacınızı karşılayabilir, harcamalarınızı gerçekleştirebilirsiniz.

**IPARD Proje Kredisi:** Projeleriniz süresince oluşacak tüm finansman ihtiyaçlarınız için proje bütçenizin %80’ine kadar kredi kullanabilirsiniz. Kredinin niteliğine göre 48 aya varan vade imkânı sunulabilmektedir.

Kredinin faiz oranı güncel piyasa koşullarına göre değişebilecek olup IPARD programı kapsamında kullanılacak krediler için faiz oranları olarak, vade bazında TRLIBOR endeksli fiyatlandırma yapılmaktadır. Kredi kullandırım tutarı üzerinden komisyon tahsil edilmektedir.

**IPARD Niyet Mektubu:** IPARD Destek Programları’nın uygulandığı il/ilçelerde bulunan tüm Yapı Kredi şubelerinden başvuru yapılabilmektedir. Komisyon, niyet mektubunda belirtilen toplam kredi (IPARD kapsamında ve dışında açılan) tutarı üzerinden peşin olarak uygulanmaktadır.

## Başvurularda gerekli belgeler

- Kredi Talep Formu
- Tamamlanmış Hibe Başvuru Formu’nun fotokopisi
- Tamamlanmış iş planı
- IPARD Memzuç Muvafakatnamesi
- Hibe Başvuru Formu’nun ve iş planının tüm ekleri
- Diğer gelir-gider veya varlıklarına ilişkin belgeler (varsa)
- Teminatlarla ilişkin belgeler (kefil belgeleri, tapu, ruhsat vb.)





## Genel destek programları



# Genel destek programları

## Kalkınma Ajansları

Ülkemizdeki kamu yatırımlarının planlanmasını yürüten Devlet Planlama Teşkilatı koordinasyonunda kurulan kalkınma ajansları bölgesel ekonomik kalkınma ile sosyal gelişme alanında faaliyet göstermektedirler. Kalkınma ajanslarının başlıca faaliyet alanları arasında ülke refahının artırılması amacıyla bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması için bölge planları hazırlamak, kurum, kuruluş ve şahıslara idari, mali, teknik destekler sağlayarak kalkınmaya destek olmak sayılabilir.

Kalkınma ajansları; dönemsel olarak bölgenin iş, yatırım, kaynak ve imkânlarının tespit edilmesine, ekonomik ve sosyal gelişmenin hızlanmasına, kapasite artırımının sağlanmasına, verimli üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, araştırma-geliştirme kalkınmasıyla ilgili proje ve faaliyetler gibi konuları destekler.

| BÖLGE                  | ŞEHİR                                                 | AJANS ADI                                         |
|------------------------|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| TR1: İstanbul          | TR10: İstanbul                                        | İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)                  |
| TR2: Batı Marmara      | TR21: Edirne, Kırklareli, Tekirdağ                    | Trakya Kalkınma Ajansı (TRAKYAKA)                 |
|                        | TR22: Balıkesir, Çanakkale                            | Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA)              |
| TR3: Ege               | TR31: İzmir                                           | İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA)                      |
|                        | TR32: Aydın, Denizli, Muğla                           | Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA)                  |
|                        | TR33: Afyonkarahisar, Kütahya, Manisa, Uşak           | Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER)                     |
| TR4: Doğu Marmara      | TR41: Bilecik, Bursa, Eskişehir                       | Bursa, Eskişehir, Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) |
|                        | TR42: Bolu, Düzce, Kocaeli, Sakarya, Yalova           | Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA)              |
| TR5: Batı Anadolu      | TR51: Ankara                                          | Ankara Kalkınma Ajansı (ANKARAKA)                 |
|                        | TR52: Karaman, Konya                                  | Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA)                   |
| TR6: Akdeniz           | TR61: Antalya, Burdur, Isparta                        | Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA)               |
|                        | TR62: Adana, Mersin                                   | Çukurova Kalkınma Ajansı (CKA)                    |
|                        | TR63: Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye                  | Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOGAKA)             |
| TR7: Orta Anadolu      | TR71: Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Niğde, Nevşehir   | Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİKA)                    |
|                        | TR72: Kayseri, Sivas, Yozgat                          | Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN)               |
| TR8: Batı Karadeniz    | TR81: Bartın, Karabük, Zonguldak                      | Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA)            |
|                        | TR82: Çankırı, Kastamonu, Sinop                       | Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZKA)             |
|                        | TR83: Amasya, Çorum, Samsun, Tokat                    | Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA)              |
| TR9: Doğu Karadeniz    | TR90: Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon | Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)             |
| TRA: Kuzeydoğu Anadolu | TRA1: Bayburt, Erzincan, Erzurum                      | Kuzey Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA)       |
|                        | TRA2: Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars                      | Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA)                    |
| TRB: Ortadoğu Anadolu  | TRB1: Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli                | Fırat Kalkınma Ajansı (FKA)                       |
|                        | TRB2: Bitlis, Hakkari, Muş, Van                       | Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA)               |
| TRC: Güneydoğu Anadolu | TRC1: Adıyaman, Gaziantep, Kilis                      | İpek Yolu Kalkınma Ajansı (İKA)                   |
|                        | TRC1: Adıyaman, Gaziantep, Kilis                      | Karacadağ Kalkınma Ajansı (KARACADAĞ)             |
|                        | TRC3: Batman, Mardin, Şırnak, Siirt                   | Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA)                      |

# Genel destek programları

## Faydalı bilgiler

- Faaliyet gösterilen il baz alınır.
- Dönemsel ve süreli çağrı açılır.
- Proje değerlendirme süreci 3 aydır.
- Proje onaylandıktan sonra proje bütçesinin %10'u oranında teminat (nakdi veya banka teminat mektubu) gösterilmesi istenir.
- Teminat tutarını kalkınma ajansına sağlayan destek almaya hak kazanmış KOBİ'lere 30 gün içinde KOBİ'nin hibe almaya hak kazandığı tutarın %40'ı oranında ön ödeme yapılır. Hibe tutarının %50'si uygulama süresinin yarısı sona erdiğinde, diğer kalan %10'u ise proje bitiminin ardından KOBİ'lere ödenir.

## Yapı Kredi'de Kalkınma Ajansları destek programlarına yönelik hangi ürün ve hizmetler var?

### Danışmanlık hizmetleri (PROJES işbirliğiyle):

- Firmanızın hangi destek programından faydalanabileceğine dair ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- İlinizdeki dönemsel çağrılar hakkında bilgilendirme ve ücretsiz danışmanlık hizmeti,
- İmzalanacak bedelli hizmet sözleşmesi sonrasında proje başvuru dosyanızın hazırlanması ve Kalkınma Ajansları'na sunulması,
- Onaylanan projeler süresince, imzalanacak hizmet sözleşmesiyle, ilerleme raporlarının hazırlanması ve Kalkınma Ajansları'na sunulması,

**Proje Hesabı:** Bağlı bulunan ildeki Kalkınma Ajansı tarafından onaylanan projeler için şubenizde ayrı bir "proje hesabı" açarak, uygulama süresi içinde proje harcamalarınızı bu hesaptan gerçekleştirebilir, kurumun yapacağı geri ödemeleri kolaylıkla takip edebilirsiniz.

**Esnek Ticari Hesap:** Proje hesabınıza tanımlanacak Esnek Ticari Hesap limitinizle, hesabınızda yeterli bakiye olmasa dahi, kısa süreli nakit ihtiyacınızı karşılayabilir, harcamalarınızı gerçekleştirebilirsiniz.

**"Benim Projem" Destek Kredisi:** Projeleriniz süresince oluşacak tüm finansman ihtiyaçlarınız için proje bütçesi üzerinden kredi kullanabilirsiniz. Destek ödemeleriniz geldikçe kredi geri ödemelerinizi gerçekleştirebilirsiniz.

**Teminat Mektubu:** Kalkınma Ajansları'na hitaben düzenlenecek teminat mektuplarını Yapı Kredi şubelerinden alabilirsiniz.

### Yapı Kredi

www.yapikredi.com.tr  
444 0 448

### PROJES

www.projes.net  
Tel: (0216) 360 42 53

### KOSGEB

www.kosgeb.gov.tr  
Tel: (0312) 595 28 00

### TÜBİTAK

www.tubitak.gov.tr  
Tel: (0312) 468 53 00

### Dış Ticaret Müsteşarlığı

http://ihracat.dtm.gov.tr/dtm/index  
Tel: (0312) 204 75 00

### TTGV

www.ttg.gov.org.tr  
Tel: (0312) 265 02 72

### TEDGEM

www.tedgem.gov.tr  
Tel: (0312) 466 82 74

### TKDK

www.tkd.gov.tr  
Tel: (0312) 409 14 00

### Inventram

www.inventram.com  
Tel: (0216) 531 05 64

Handwriting practice area with 20 horizontal dashed lines.

Handwriting practice area with 20 horizontal dashed lines.